

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

UMS® 8 Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Copyright 2021, Istanbul University

ÖRNEK OLAY ÇALIŞMASI – UMS® 8 MUHASEBE POLİTİKALARI, MUHASEBE TAHMİNLERİNDE DEĞİŞİKLİKLER VE HATALAR

Giriş

İşletmeler, faaliyetlerini devam ettirebilmek için sürekli olarak kontrolü sağlamalı ve değişen durumlara karşı gerekli önlemleri almalıdır. Değişiklik gerektiği durumlarda bu değişikliğin etkilerinin gösterilmesi finansal tabloların ihtiyaca uygun ve gerçeğe uygun sunum ilkesini karşılamasına yardımcı olur. UMS 8 Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar standardının amacı muhasebe politikalarının seçilmesine ve değiştirilmesine ilişkin kısıtları belirlemek, muhasebe politikalarındaki ve muhasebe tahminlerindeki değişiklikler ile hataların düzeltilmesine ilişkin muhasebeleştirme esaslarını ve açıklamaları düzenlemektir.

Bu örnek olay çalışmasının amacı tahmin değişikliği ve politika değişikliği durumlarının işletmelerin finansal tabloların üzerindeki etkilerini ortaya koymaktır.

Örnek Olay Hakkında Bilgi

Act&Count işletmesi mobilya üretiminde faaliyet göstermekte ve yüksek teknolojiye sahip üretim hatlarına sahiptir. Act&Count işletmesi önemli miktarda maddi duran varlığa özellikle makineye sahiptir. İşletme stoklarının değerlemesinde ise İlk Giren İlk Çıkar (First In First Out (FIFO)) yöntemini kullanmaktadır. Act&Count işletmesi finansal tablolarını Uluslararası Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarına (UMS/UFRS) göre düzenlemektedir. Kevin IRVING, Act&Count işletmesinin muhasebe departmanında görevlidir. Kevin IRVING, alanında önemli bir tecrübesi bulunmaktadır. İşletmenin 2022 tablolarını incelerken aşağıdaki sonuçlara ulaşmıştır:

- İşletme 2019 yılında ekonomik ömrü 10 yıl, kalıntı değeri 10,000 PB olan bir makineyi 200,000 PB'ye satın almıştır. 2023 yılında makinenin ekonomik ömrünü yeniden değerlendirmiş ve 15 yıl olduğu saptanmıştır. Kalıntı değeri ise 4,000 PB olarak tespit edilmiştir. İşletme doğrusal amortisman yöntemini kullanmaktadır.
- İşletme stoklarını değerlerken FIFO yöntemini kullanmıştır. 2022 yılında Ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine geçmiştir. FIFO yöntemi kullanılmış olsaydı 31.12.2022 itibarıyla stokların değeri 2,500 PB iken ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre stokların değeri 1,500 PB olarak tespit edilmiştir. Act&Count işletmesinin hem FIFO hem de ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre dönem başı stokları 1,000 PB, satış hasılatı 10,000 PB, yıllık alımları 5,000 PB, döneme ait diğer giderler ise 750 PB'dir.

Tartışma Soruları

- a) Kevin IRVING, makinenin değişen ekonomik ömrü ve kalıntı değer sonucunda amortismanı nasıl hesaplamalıdır? Bu değişimin finansal tabloları etkisi nasıl olur? UMS 8 kapsamında bu işlem hata mıdır yoksa politika ya da tahmin değişikli midir?

- b) İşletmenin stok değerleme yöntemini değiştirmesi sonucu Kevin IRVING, bunları finansal tablolara nasıl yansıtacaktır? Bu değişim kapsamlı kar tablosunda nasıl yer alacaktır? UMS 8 kapsamında bu işlem hata mıdır yoksa politika ya da tahmin değişikli midir?

ÖRNEK OLAYIN ÇÖZÜMÜ – UMS 8 MUHASEBE POLİTİKALARI, MUHASEBE TAHMİNLERİNDE DEĞİŞİKLİKLER VE HATALAR

- a) UMS 8 kapsamında makinenin ekonomik ömründe ve kalıntı değerinde meydana gelen değişim bir tahmin değişikliğidir ve yapılacak kayıtlar ileriye dönük düzeltmedir. Kevin IRVING'ın yapacağı hesaplamalar şu şekilde olacaktır:

2019 yılı için yıllık amortisman gideri = $200,000 - 10,000 = 190,000 / 10 \text{ yıl} = 19,000 \text{ PB}$

2023 yılına gelindiğinde toplam amortisman gideri = $19,000 * 4 = 76.000 \text{ PB}$

2023 yılında tahmin değişikliği nedeniyle amortisman tabi tutar = $200,000 - 76,000 = 124,000$

2023 yılı için yıllık amortisman gideri = $124,000 - 4,000 = 120,000 / 15 = 8,000 \text{ PB}$

Tahmin değişikliği öncesinde yıllık amortisman gideri 19,000 PB'iken, tahmin değişikliği bu gider 8,000 PB'ye gerilemiştir. Dolayısıyla döneme ait kapsamlı gelir tablosunda amortisman gideri tahmin değişikliği sonrası 11,000 PB ($19,000 - 8,000$) daha az raporlanacaktır.

- b) UMS 8 kapsamında stok değerlemesinde yapılan bu değişiklik muhasebe politikası değişikliğidir ve yapılacak düzeltmeler geriye dönük uygulanacaktır. Yapılan politika değişikliği sonucu dönem sonu mal mevcudu bilgisi aşağıdaki gibidir:

FIFO	Ağırlıklı Ortalama Maliyet
2,500 PB	1,500 PB

Her iki yönteme göre de kapsamlı gelir tablosu aşağıdaki gibidir:

	FIFO	Ağırlıklı Ortalama Maliyet
Hasılat	10,000	10,000
Satışların Maliyeti	8,500	7,500
Dönem Başı Stok (+)	1,000	1,000
Dönem içi alımlar (+)	5,000	5,000
Dönem Sonu Stok (-)	2,500	1,500
Brüt Satış Karı	1,500	2,500
Diğer Giderler	750	750
Vergi Öncesi Kar	750	1,750

Stokların değerlemesinde FIFO'dan ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine yapılan bu değişiklik ile brüt satış karı ve vergi öncesi kar FIFO yöntemine göre 1,000 PB artış göstermiştir.